

BOSNIAN A1 – HIGHER LEVEL – PAPER 1
BOSNIAQUE A1 – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
BOSNIO A1 – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Thursday 13 May 2010 (afternoon)
Jeudi 13 mai 2010 (après-midi)
Jueves 13 de mayo de 2010 (tarde)

2 hours / 2 heures / 2 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento.

Napišite komentar na **jedan** od niže navedenih odlomaka:

1.

Naše zajedno provedene godine upamtiću samo po lijepom. Sve grube, a nepotrebne opaske, da ne kažem ujede ću zaboraviti, zapravo i njih ću pokopati. Ali, više ti neću pisati. Bila bi to ironija. Mi još nismo zrele, ali ni djeca više nismo. Rastale smo se u četrnaestoj, a evo, već sedamnaesta.

- 5 Griješiš kad kažeš da vas što ste otišli ovdje olajavaju. Možda se neko takav i nađe, ali koliko ja znam, svi su vam taj “griješ” oprostili. U jednom periodu, dosta davno, bilo je toga. Govorilo se nešto u smislu da bi za sve koji su otišli trebalo podići rampu. Takvo se mišljenje davno promijenilo. Sad je svima jasno kako je teško i nama i vama, a kome je teže, ko bi ga znao? Zar i to treba vagati na grame? Recimo, ti si otišla jer su tvoji pošli. Da su pošli moji, i ja bih. Tada bih, vjerovatno sve doživljavala slično ili jednako kao i ti. Niko zapravo ne može “u tuđe cipele”, mislim, niko nikog u potpunosti ne razumije. Misliš li da je lako tvom tati? Nije, Nerma. Bile su to odluke donesene naprečac. Nije bilo vremena za čekanje dok se bude moglo misliti hladne glave. Istina je, oni koji su otišli puno su pomogli ovim što ostadoše, i materijalno i toplom riječju. Pisala sam ti jednom kako postoje samo dobri i loši ljudi i da to nema veze ni sa bojom kože, rasom, nacijom, mjestom gdje se nalaze. Misliš li da među ovim ovdje nema đubradi? Zašto olajavati nekog ko je iz svog, ličnog razloga otišao, a sve koji su ostali veličati? Bilo bi nemoralno veličati onog ko je ostao iz ličnog interesa, recimo onog ko je svojevremeno kupovao šećer u velikim količinama po cijeni ispod jedne marke pa ga brižljivo čuvao dok mu cijena ne poraste za trideset puta pa ga onda prodavao gladnoj sirotinji, mirne savjesti, zadovoljno trljajući ruke. Razumiješ li što ti hoću reći? Misliš li da im na taj način stečen novac može donijeti sreću?

U neku ruku, vama, koji iz ovih ili onih razloga odoste, možda je čak i teže. U nekim aspektima. Reci to i svojim, neka se ne opterećuju glupostima. Samo se vi vratite, svi. Jer, vi ste naši i mi vaši. Tako će i ostati. Tako i treba da ostane. Zajedno smo jači.

- 25 Ni za šta te ne krivim. Živimo u različitim svjetovima, sa drugim preokupacijama, afinitetima, željama, planovima. Ti pucaš u visine, ja u visinama samo čuvam još uvijek moj ružičasti oblačić.

- Uvijek sam ti pisala istinito i iskreno. Ponekad bih nešto progutala, prećutala. Sad, kad sklapamo našu knjigu, otkrivam ti jednu laž. Adela se nije udaljila zbog slijepe zaljubljenosti. 30 Ona je zimus poginula od granate. Mozak i dijelove kosti sa kosom skupljali su ispred hotela... Preko razmjene sam poslala pismo Oljinom tati gore. Kratko pisamce sa potpisanim imenom i prezimenom – “U ime Adele iz moje i Oljine raje, koju ste vi ubili, pozdravlja vas jedina preostala iz najbolje raje na svijetu sa željom da odete u pakao. Jer, vaše savjesti su mrtve, jeste li znali?”

Nura Bazdulj-Hubijar: *Naše međutim je rat* (1995)

2.

JUNI

Kiše i lipe: bludni hihoti
prostore mąglē... »A gdje li sada
Dobri Bog nove svjetove snuje?«
U tvom glasu, rekoh, u čaškama

5 tek začeta juna. Za te zēbe
molitve sriču, Klesar podiže
dlijeto — mramor, mladac u znoju
pjesni? — a pramen kose sa čela

za mirnije oči k nebu krilā...
10 »Gdje li sada Dobri Bog svjetove
razmješta nove?« — opet te jedva
čujem. Kao da zboriš iz voda.

Ili, vječito snena, u skritoj
izbi trijebiš bore sa lica...
15 Još rosi sjećanje po posljednjem
proljetnom cvatu i uzdah iznad

napukloga zida. Tvoja su već
pitanja kao suhi polenov prah
u vjetru koji ponovo kasni
20 i kojem nikad umaći ne znaš...

Hadžem Hajdarović: *Četvrta ušća* (1994)